

HATÁRÓR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Part Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 filler.

Megjelenik vasarnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZÁM, ahova a lap szellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Magyarország jövője.

Többször is hallani, hogy hazánk fiai közül egyik-másik azt mondja szónoklásai közben: Magyarország nem volt, de majd lesz. Vigasztalásnak megjárja ez a mondás, ámde az a baj, amitől félünk, hogy a magyar nemzet ennek az ellenkezőjét éri meg.

Hogy mi és milyen lesz Magyarország jövője? Ez amilyen fontos és kényes kérdés, ép oly szomorú és megdöbbentő rá a felelet. A felelet nem lehet kecsesgető, sem jó reményekre jogosító, ellenkezőleg olyan, hogy minden magyar szív összefacsarodik s önként kérde: hát már oda jutott ezeréves hazánk s talpa oly ingoványos volna, hogy valaha még attól is tartanunk kell, nem-e sülyed alá s nem-e kell majdan azt mondani, hogy Magyarország volt, de nem lesz többé.

Jönni fog az az idő, mikor nemzetünk ily borús gondolatokra ébred s azt kérdezi majd: mi lesz hazánkkal? De akkor késő — pusztulásunkat többé megakadályozni nem tudjuk.

Nem fantázia, hanem a mai helyzetből leszűrt meggyőződés rajzolja elénk oly sötétnek hazánk jövőjét. Hogy hazánk sorsa meg van pecsételve, azt mai helyzetünk kétségtelenül bizonyítja s ennek okát nem is kell messze keresni; csak

tekintsük belügyeinket s nyomban tisztában kell lennünk, hogy pusztulásunkat egyedül belügyeink sorvadása, egyenetlensége és eizüllése okozza s ennek tulajdoníthatjuk, hogy az őseink által vérrel szerzett hazánk földje inog alattunk.

Ha egyeseknél áll az a tétel, hogy akinek belszervezetét támadta meg a baj, annak életéhez kevés a remény: úgy még inkább áll ez a nemzetnél. Már pedig nálunk évszázadok óta valószínű anarchia dúlja belszervezetünket, anélkül hogy javulás mutatkoznék, sőt az agónia tetőpontját érte és nem sok reményt fűzhetünk felépülésünkhez. Vezérek, ahányan vannak, annyifelé huznak s ahelyett hogy a kormányon levő államférfiak üdvös alkotásokra törekednének, saját hatalmuk fentarthatásáért és önérdékeik kielégítéséért készek az alkotmányos jogokról lemondani s az országot elviselhetetlen terhek viselésére kényszeríteni. Nem csak a ránk maradt örökséget megtartani s gyarapítani nem igyekeznek, hanem napról-napra alkotmány biztosítékaink ellen törve, lehetlenné teszik a 48-as törvényekben megalapozott függetlenség és önállóság kivívását. Az óriási terhek alatt nyögő nép pedig nem hogy erősödni, izmosodni tudna őseinek véráztatta hazai földjén, hanem kivándorol, hogy fogadjunk, hogy a kevés még kevesebb legyen.

Arra azonban már nincs gondjuk, hogy azok a honfiak, kik igaz hittel ragaszkodnak hazánk fenállásához s küzdenek annak függetlenségeért, kevesen vannak s szaporítani kellene. Akik pedig vannak, kevesen, azokat a nagy teher, a sok nélkülözés, a nyomor annyira elsorvasztotta, hogy szükség esetén a haza védelmére kettő jöhet egy ember számba.

De nem csak ebben találjuk reménytelenségünk egyik okát, van ennél egy másik, még fontosabb, az t., i. hogy hazánkban sok nemzetiség él, akiknek gyökerei nem itt e hazában vannak, akik idegeneknek érzik itt magukat s mindegyik a saját nemzete országában élő véreikhez szít. Oda vágódik, oda huz, ahol gyökere van s aiktól elszakadt, de ahonnan saját életéhez várja és nyeri a táperőt. Köztünk csak testben élnek, de szívük minden dobbanása, gondolatuk, érzelmük, és reményük a külföldön él.

Ily körülmények között meddő reménykedés oly honfiakra számítanunk, akikkel testvériesen élhetnénk, hogy szükségünkre legyenek, megőrizni azt a földet, mely nekik is nyugodt s boldog életet nyújthatna.

Mithogy körül vagyunk vére rokonaik országaival, aiktól elszakadtak, minduntalan ellenünk uszítják és bujtogatják, mi által kiküldözik belőlük azt

TÁRCA.

Le a háborúval!

Irta: egy szerb katonatiszt, aki résztvett a balkáni háborúban.

A dúló harc közepén állva, a durva erőszak, mérszárlások, gyújtogatások és rablások borzalmas hatása miatt, odakialtam az egész civilizált emberiségnek: Le a háborúval! Mert amit mi átélünk, azt a józan emberi ész felfogni képtelen, a tisztességes emberi érzés pedig el nem viselheti. Egy hónapi heves harcok után, itt állunk mi, a győzedelmes hadsereg, kiéhezett, beteg, idegesen, eldurvulva, kezünkön a gyújtogatás, rablás és tömeggyilkosság megszügyenítő bélyegveivel. Éjjel-nappal gyújtogattunk, raboltunk és gyilkoltunk, noha magunk is fáradtak és éhesek voltunk, mint a farkasok és esőben, hóban, jégben szabad ég alatt alig néhány órán át aludhattunk. Emellett minden időben szemben állottunk a halállal. Láttuk a sebesülteket — pajtasainkat — halálos kínok közt fetrengve. Idegrendszerünk a legvégsőig megfeszült; csak a durva, elvadult, mezeten élet iránt volt még érzékünk. Az ember nemcsak ideges, hanem örült és vérszomjas lesz a borzalmak látásától, mert az ilyen helyzetben csak az ellenségnek okozott kínokban, kiéheztetésében, megsemmisítésében és legyilkolásában keressük kielégítést és csak akkor derül ki egy pilanatra borús arcunk, amikor a velünk szemben álló embert megsemmisíthetjük.

Nem fejezhetem ki szavakban, hogy milyen kínos és fájdalmas volt magunkat siró és zokogó anyáink és testvéreink görcsösen ölelő karjaiból kiszabadítani; nem irhatom le azt a borzalmas színjátékot, amikor szülőföldünkön elszakadva, áthaladtunk az arnauták által lakott népes vidékeken. Miután kormányunk az arnautákat megvesztegette és ellátta saját fegyvereinkkel, akkor az arnauták előbb a törökök ellen, de később ellenünk is harcoltak a tőlünk kapott fegyverekkel. Ezért véres bosszút állottunk rajtuk. Aki ellentállott, azt lemészároltuk. Barmaikat, vagyonukat elkoboztuk, házaikat porig feégettük. Nyomunkban mindenhol jajszó és pusztítás! Nem irhatom le a kumanóvói, pilepi és a többi harcokat, amelyekben több ezren lelték halálukat. Csak a monasztiri utolsó csatáról mondok el néhány jelenetet, hogy megérthessék, miért kiáltja most velem minden egyes harcos: Le a háborúval!

A küzdelem négy napig tartott. Éjjel a törökök és mi sem alhattunk, mert mindenkinek készen kellett lennie az éjjeli támadásra és az ágyukat is csak éjjel lehetett a hegysegeken átvonszolni és a törökök közelébe juttatni, mert fölényes erőnk a tüzéségből állt. De mi hasznát vehettük volna a Monasztir előtt álló 200 ágyunknak, ha nem tudtuk megfelelő helyen felállítani? A síkságot, amelyen Monasztir fekszik, teljesen elöntötte a vízárada. Ha előre akartunk hatolni, övig, sőt nyakig is ott botorkáltunk a vízben és mocsárban; ezen az akadályon a gyalogság és a tüzéség sem képes áthaladni, a síkságot övező hegyek pedig olyan magasak, kövesek és járhatatlanok, hogy

járműveket lehetetlen feivonszolni. Nem maradt tehát más hátra, mint hogy a nehéz ágyukat a gyalogság által vonszoltassuk fel, miközben az egész éjszakán át négy ágyut is alig vonszoltattak fel és alá. Hasonlóképpen jártak a törökök is. Így telt el négy éjszaka nehéz, fárasztó munkában. Nappal állott a borzalmas harc, éjjel pedig a fárasztó, terhes munkát kellett végeznünk.

A síkságon szakadatlanul zuhogott az eső a hegyeket sűrű hólepel fedte. Katonáink kimerültek éheztek, nem aludtak és a nagy esőben, sárban legtöbbször még lábballije se volt. Két akadályllyal kellett egyszerre megküzdeniök: a vízzel és esővel, aztán a törökök gépfegyvereinek folytonos tüzelésével. Aki ezt át nem élte, el sem tudja képzelni borzalmait. Amikor a vizen és mocsáron áthatoltunk, a fejünk fölött ropogtak a török srappellek és a golyók, mint sűrű, nehéz esőcsöpek hullottak a vízbe. Sok emberünk elesett. Borzalmas volt azoknak látása, akiket a golyók fejen találtak és megindító azoknak jajgatása, akik a kezüket vagy lábukat veszítették el. Így vonultunk előre mitegy két kilométernyire és amikor már csak másfél kilométernyire voltunk a törököktől és tüzéségünk tökéletesen elhallgattatta az ellenséges ágyúk bömbölését. akkor hirt lem reánk szakadt a gépfegyverek gyors tüze. A török védőárkok szárazabbak voltak, mert azokból mély csatornákon át vezették a vizet és ha menekülni akartunk a gépfegyverek golyói elől. kénytelenek voltunk a csatornába ugrani, amelyek helyenként olyan mélyek voltak, hogy uszunk kellett bennük. A tüzelés mindkét oldalról

a kevés hazafiságot és jóindulatot is, amit testvéries magatartásunkkal és egyenjogúsításukkal beléjük öntöttünk.

Innen van, hogy saját hazánk földjén tartanunk kell tőlük s nemcsak hogy nem idomulnak hozzánk, hanem bármiként is becézgetjük őket, még sincsen s nem is lesz béke és nyugalom közöttünk.

Mig egyfelől pusztulásunkat nagyban elősegíti a hatalomvágy által feldult lelki vezéreink áldatlan állapota, a békés összetartás és együttműködés hiánya, valamint egységünk szilárdságának szétforgácsolása, addig másfelől nemzetiségeink, miután tapasztalják, hogy vezéreink saját magyar nemzetünk ápolása helyett velük paktálnak, mind jobban erősöbülnek nemzetiségi törekvéseikben. Azt is igen jól tudják, hogy nemzetünkben nincs atya, ki vezéreinket egyesítve, rendet teremtené s így lehetetlen, hogy nemzetünk egysége és belső szervezetünk épsége megszilárduljon, minek következtében a nemzetiségek agitálása mind nagyobb mérvet ölt s mert egyenlenségünk és gyávaságunkból erőt és erélyt gyűjthetnek, egymás támogatásával mind jobban szilárdítják álláspontjukat.

Mi lesz Magyarország jövője? — Törökország sorsa! Saját egyenlenségünk, belviszályaink egyre erősítik az országunkban élő nemzetiségeket, kik egykoron ellenségeink gyanánt, egymással szövetségre, ellenünk támadnak. Nemzetünk csak ébred majd s tér magához, mikor késő, mikor ezeréves hazánkra sorsot vetnek ellenségeink. Akkor majd szeretni fogjuk egymást, össze is tartunk, de késő lesz az ébredés, mert akkor hazánk volt, de nincs!

Teleki András.

Polgármesteri jelentés.

Dr. Demetrovits Vladimir kir. tanácsos polgármester a közigazgatás m. é. október s november havi menetéről szóló jelentését következőkben terjesztette a dec. 28-i közgyűlés elé:

rendkívül heves volt. Amikor már 800 méterre kerültünk a törökök közelébe, ezek rettenetes helyzetbe jutottak. Tüzelésük elnémult, mert védőárkaiknak egyetlen részét sem kerültk el golyóink. Körül akartuk őket keríteni, de amikor reménytelen helyzetüket észrevettük, vad menekülésben futamodtak meg.

Olyan pillanat volt ez, amely a pokol minden borzalmát is fölülmulja és ha rá gondolok, még a könyeim is kicsordulnak. Elfelejtettem minden szenvedéseimet és csak a szegény üldözött, nyomorult törökök iránt érzett mélyes, meleg részvétem töltötte be szívemet, mert mindkét irányban el voltak szigetelve és körül voltak kerítve. Horinába csak egyetlen egy uton juthattak volna, de éppen ezt az utonlat egész hosszában a mi tüzéségünk tartotta megszállva.

A törökök védőárkaikból egyenesen erre az utra rohantak. Fejüket fölött a srappellek ezrei pattantak szét. Mit tehettek tehát? Megállottak anélkül, hogy egy lövést is tehettek volna. Helyenkint fehér zászlókat lengettek és lovas tiszteik intettek felénk, hogy megadják magukat. Miután azonban az arnautakban már csalatkoztunk, nem adtunk hitelt a törökök békeajánlatának, hanem tovább folytattuk tüzelésünket. Temérdek ember maradt a csatatéren; csak a 10 000 embeből álló tartalék vonulhatott zárkózott rendben vissza, de Florina közelében azokat is széjjelkergette támadó lovasságunk. A bal török szárnyon, amelyet a legjobb és legbátrabb török tábornok, Dsavid pasa vezényelt, a törökök minden áron ki akartak

A lefolyt két hóban tartott 1 rendes közgyűlés, 1 előkészítő tanácsülés, 2 közgy. biz. 1 igazoló val. 21 tanácsülés, 7 árvaszéki ülés, a vár. szervezeti szabályrendelet módosítására kiküldött 8-as biz. ülés 2, 1 pénzügyi és költségvetési biz. és 1 gazdasági biz. ülés.

Október és november hóban kiadott: 56 iparigazolvány, 56 iparendély, 40 munkakönyv, 267 zeneeredély, 1729 marhalevel, 43 szállásutalvány, — elfogat, 70 külhoni utlevél, 47 cselédkönyv, 22 igazolás jegy, kereskedelmi tanoncszerződés kötött 23, toloncoltatott 45 és továbbított 20 egyn.

Városunk közegészségi állapotát október hóban kedvező volt. A fertőző betegségek némileg szaporodtak ugyan, de nem járványszerűek és lefolyásuk is könnyebb. Bejelentettek 17 vörheny, 10 difteria, 3 kanyaró és 14 hasi hagymáz esetet. A vörheny egyik belvárosi leányiskola két osztályában ütötte fel fejét, de az illető osztályok rövid lezárásával és fertőtlenítésével sikerült a eseteket izolálni. Az elhalálozások száma 32, halvaszületések száma 7 volt. Felekezeti szerint az elhaltakból 13 g. kel., 11 r. kath., 5 reform., és 3 evangélikus volt. A tüdőgümőkör 4, a hasi hagymáz 1 áldozatot követelt. A vár. közkórházban szept. végével ápolás alatt maradt 146 férfi és 92 nő; október hó folyamán felvételre 146 férfi és 66 nő. A 179 főnyi összes fogyatéktól leszámitásával a hó végén ápolás alatt maradt 281 férfi és 90 nő. A III. és IV. negyed valamint a külterület iskoláiban megtartott szemvizsgálatnál 1502 tanuló közül 148 találtatott trachomásnak. Az ugyane hónapban tartott negyedévi szikvizsgálatnál egy gyár tisztasága kifogásoltatott, a többiben kifogástalan rend és tisztaság találtatott.

Ugyancsak kedvező volt a közegészségi állapot november havában is, fertőző betegségek csak szórányosan mutatkoztak, nevezetesen vörheny 5, difteria 5 és hasi hagymáz 4 esetben. Novemberben 49 egyn halt el és halvaszületett 6. Az elhaltak közül r. kath. volt 21, g. kel. 13, református és evangélikus 6—6, g. kath., izraelita és metódista 1—1. A tüdőgümőkör 4, diphtéria és hasi hagymáz 1—1 halálesetet okozott. A vár. közkórházban felvé-

törni, hogy Ochridánál ismét egyesülhessenek, de harmincezer főből álló gyalogságunk és számos tüzéségünk elzárta útjukat. Rémületes meszárlás következett; ember-ember ellen küzdött karddal és szuronyal és a köves föld csakhamar megtelt holttestekkel. A negyedik napon áthatlan köd ereszkedett le és ekkor sikerült néhány kisebb török osztálynak: Dsavid pasával együtt menekülni. Közvetlen utána megkezdődött a menekültek üldözése. Hogy Ochrida irányában mi történt, arról nincs tudomásom, de a Florina környékén történetekben személyesen is részt vettem.

Miután azt utvonat éppen akkor volt csak épülőben, a törökök nem vihették magukkal podgyászait, ágyúikat és lőszerüket, amelyek ezerszámra maradtak az uton; sátrak, ruhaneműk, cipők, edények, kenyér, liszt, rizs stb. hevert szerteszét, mert a szekeresek mindent ledobtak kocsijukról, hogy könnyebben menekülhessenek. Az utszéleken jobbról és balról százszámra feküdtek az elpusztult lovak és ökrök. Husz ágyu, ugyanannyi lőszer ocsi állott gazdátlanul, a kerekük alatt nyögő sebesültekkel. Betegek és félelemtől megőrült alakok futkostak szerteszét. A török hadsereg pusztulásának szivettépő képe volt ez. Gyalogságunk a kielégített bosszú érzetével folytatta rohamát, elrabolt mindet, ami útjába vetődött és jobbról-balról a vízbe dobta a szertáros kocsikat, hogy utat nyisson tüzéségünk számára. A vérszomjast katonák még a kocsik alatt vergődő sebesülteket se könyörültek, kegyetlenül keresztüldöfték szuronyukkal és

tett novemberben 135 férfi és 65 nő, az összes fogyatéktól 119 férfi és 50 nő, november végén ápolás alatt maradt 197 férfi és 105 nő.

A kolera behurcolásának megakadályozására a belügyminiszterium újból életbeléptette a kelet felől jövő utasok megvizsgálását Ujvidéken és e célból dr. Fehér Marcell és Dr. Blum Dezső járványorvosokul küldettek ki. A gyárak és ipartepek félévi vizsgálata megtörtént és az észlelt apróbb hiányosságok kiküszöbölésére az intézkedések megtétettek.

Ujvidék köztárgyhídján október hó 1-étől dec. 23-áig bezárólag levágatott: szarvasmarha 438 drb., borjú 453 drb., sertés 2221 drb., juh és bárány 1407 drb. összesen 4519 drb. Elszállítottatott október és november hónapokban 3582 kgr. hus. Idegen községből behozatott: szarvasmarha 28 drb., borjú 20 drb. sertés 37 drb. és juh 33 drb., összesen 118 drb. Közfogyasztástól elvonatott és megsemmisített: 13 drb. sertés sertésvesz, 5 drb. sertés gümőkör, 1 drb. sertés sárgaság és 1 drb. sertés borsókakó miatt. A köztárgyhídi jéggyárban október hónapban 5075 tábla jég készült.

A polgármester továbbá jelenti, hogy dr. Csernoch János kalocsai érseket hercegprímás és esztergomi érsekké történt kinevezetése alkalmából, a város közönsége nevében üdvözölte, mely üdvözlésért ő eminenciája december 5-én kelt levelében hálás köszönetét fejezte ki.

Orbán Ignác vár. műszaki tanácsos abból kifolyólag, hogy Gály József tvh. biz. tag okt. 30-án tartott tvh. biz. közgyűlésen azt állította, hogy a Joviczin Vojinné, ujvidéki lakos által a várostól vízben tartott szőlőtelep iránt korábban benyújtott kérvényét visszavonja, használt az a kitétel, hogy a „kizárólag hivatalos felbíztaás folytán benyújtott vétel ajánlati kérvénye elintézésre kapcsán kétségtelenül inkompatibilis oldalról az üzérkedés kísérletének esete merült fel“ Orbán Ignác, műszaki tanácsosra vonatkozik, maga ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelését kérte. A polgármester ezen ügyet megvizsgálta s a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelését megtagadta, mert megállapította, hogy a kérdéses ügyben üzérkedésről nemcsak abban

holttesteiket a vízbe dobálták. Kénytelen voltam igénybe venni a rám ruházott parancsnoki hatalmat és megnyugtatómra szolgál, hogy ezzel sokaknak életét megmentettem.

Legfájdalmasabb emlékem azonban a florinai ut maradt, ahol számos török család, aggok, gyermekek, asszonyok és leányok, félig megfagyva dideregtek a zuhogó esőben. Sír csend uralkodott a szerencsétlenek közt. A félholt gyermekek már sirni sem tudtak. Különös megdöbbenő látványt nyújtottak a meghalt kis gyermekek sápadt és sovány holttesteik melyeken az éhes varjak serege lakmározott.

Végre, hogy idegzetünk a legvégsőig megfeszüljön, a falvakban szerteszét elégett, meszenesedett emberi hullákra is akadunk.

Most a legpiszkosabb török falvakban táborozunk nincs tudomásunk arról, ami a világban történik, mert hírlapokat nem szabad olvasnunk. De ugy halljuk, hogy fennáll a veszély, hogy ez a véres balkánháború világháborúban nyeri majd folytatását! Borzalommal gondolok erre az eshetőségre! Hát az emberek teljesen elvesztették józan eszüket? Mit használnál akkor minden kulturánk, ha egyszerre visszaesünk a történelemelőtti vad, barbár korba?

A harc kellős közepéből, a borzalmas látományok és rémes tapasztalatok színhelyéről intézzük esdő kérésünket az egyes és összes kultüreberekhez: Küzdjétek minden erejükkel a háboru ellen és kiáltás velünk együtt tiltakozva a hatalmasok füleibe: Le a háboruval! . . .

az értelemben, hogy Orbán Ignác vár. műszaki tanácsos magának a várossal vagy bárki mással szemben meg nem engedett jogtalan hasznat akart volna szerezni, hanem még a megengedett üzérkedésről sem lehet szó és hogy Orbán Ignác sem a törvényekbe, sem a kormányrendeletekbe, sem pedig szabályrendeletekbe ütköző cselekményt el nem követett s így a fegyelmi vétségnek jelenségei sem forognak fenn ellene.

Felhívás Ujvidék szab. kir. város kereskedőihöz.

A folyó hó 5-én Budapesten Sándor Pál elnökle alatt megtartott nagygyűlésen Szende Pál, az O. M. K. E. főtitkára beható előadása folytán határozatilag kimondott, hogy az adó-törvények revíziója feltétlenül szükséges és annak életbeléptetése elhalasztását kérelmezi. A „Hátör” f. évi január 5-i számában Dr. Szende Pál részletesen kifejtette mindazon okokat, melyek e törvény elhalasztását és revízióját kereskedőink, iparosaink és az értelmiségi osztály szempontjából követelik, ismételtlen is tanujelét adva, hogy az O. M. K. E. feladatátának magaslatán állva, kereskedőink jogos érdekében teljes erejével sikra száll.

Az O. M. K. E. ujvidéki kerülete felhívja tehát Ujvidék város kereskedőit, támogassanak bennünket kitűzött — és egyedül a kereskedelem érdekében kifejtendő nagy céljaink eléréséhez — teljes erejükkel; lépjenek tagjaink sorába mindazok, kik még oda nem tartoznak, hogy jogos érdekeiket annál hathatósabban védhessük meg.

Az O. M. K. E. rendes tagjainak jogai és kötelezései.

1. Az O. M. K. E. minden tagja az Egyesülés hivatalos közlönyét és az évente karácsonykor megjelenő Kereskedők Évkönyvét díjmentesen kapja.

2. A Egyesülés tagjainak díjmentesen értesítést ad és eljár: mindennemű közigazgatási ügyekben; adó- és illeték-ügyekben; postai, távirdai és telefon ügyekben; vasúti szállítási és díjszabási ügyekben; biztosítási ügyekben; betegsegélyezési és balesetbiztosítási ügyekben; vámügyekben, exportkérdésekben; tőzsdéi ügyekben; dohányelárusítási és italmérségi ügyekben.

3. Az O. M. K. E. tagjai 40 koronán aluli követeléseiket az ország egész területén az ügy értékével arányban álló általánosság ellenében szedhetik be az O. M. K. E.-vel megállapodásra lépett ügyvédek útján.

4. Az O. M. K. E. minden tagja díjmentesen értesítést nyerhet az egyesülés központi irodájában a hazai bejegyzett cégekre vonatkozó bejegyzési jogviszonyokról.

5. A Cs. és Kir. Szab. Dunagőzhajózási Társaság, ugyszintén a M. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T. engedélyével az O. M. K. E. tagjai mindkét társaság hajóin a II. osztályú díj lefizetése mellett az I. osztályon utazhatnak.

6. Az O. M. K. E. minden rendes tagjának tanácskozási s szavazati joga, továbbá cselekvő és szennvedő választási joga van az Egyesülés közgyűlésén. A közgyűlésen való részvétel lényegesen meg van könnyítve, miután a magyar kir. kereskedelmiügyi miniszterium eddigi közgyűléseink alkalmából tagjaink részére tetemes vasúti menetdíjkezdményeket engedélyezett.

7. Az O. M. K. E. vidéki tagjai részére az illetékes kerület szervezetének keretében gyakorolható jogokat külön szabályzat biztosítja.

Rendes tag lehet bárki, aki a kereskedelem terén működik, vagy a kinek foglalkozása a kereskedelemmel összefüggésben van. A rendes tagok tagdíjának kirovása önmegadóztatás útján történik, de legalább hat korona évi tagsági díj fizetendő.

A tagok sorába való belépés öt évi kötelezettséggel jár; ha ezen idő lejártá előtt hat hónappal írásbeli kilépési nyilatkozat nem érkezik az egyesüléshez, a tagság további öt évre kötelező.

A tagsági díj minden év január elsején esedékes és egy évre előre fizetendő.

További felvilágosítással készséggel szolgál Molnár Oszkár, az O. M. K. E. ujvidéki titkára (Vasember palota).

H I R E K.

Bomlik a munkapárt. Már min az országos, amelynek tagjaira ugy hatnak a Tisza-féle választójog s az adótörvények, mint az ürge lyukába öntött víz De szerte az országban is recseg, ropog a munkapárt nemzeti (?) mázzal bevont épülete, csak Ujvidék nem mozdult még meg bátrabban. Igaz, hogy az ujvidéki Lóyd Omke, valamint az ipartestületeleve csatlakozott a Budapesten megtartott nagygyűlés határozataihoz, de a munkapárt nyílt tiltakozásáról még nem hallani. Csak titokban, társadalmi körökben nyilatkozik meg a munkapártiak egy jó részének elégedetlensége, akik Dr. Szlezák Lajos orsz. képviselőnek jelen állásfoglalását szeretnék megtudni főleg azért, mivel annak idején kifejtett programjában az általános, egyenlő választójog hívének vallotta magát s mindenben — tehát az adóterhek terén is — a polgárság érdekeinek megvédését ígerte. A nyílt színvallás akkor esik igazán, elismerés számba, mikor az a nemzet, a köz védelmében kel sikra!

Előléptetés. Dzubay István kir. kath. magyar főgimn. helyettes tanár rendes tanárrá nevezetett ki.

Kinevezés. Dr. Buday Kálmán szegedi törvényszéki joggyakornok az ujvidéki törvényszékhez jegyzővé nevezetett ki.

Kitüntetés. A király Latinovits Frigyes bácsborsódi nagybirtokost, Latinovits Pál volt vm. főispán bátyját a főrendiház örökös tagjává nevezte ki.

Elűtötte az autó. Majdnem emberéletet követelt e hó 5-én az aviatikus katonatisztek automobilja a Rákóczi-utca legszűkebb részén. Ugyanis Karner Teofil tanító egyik oldalról a másikra óhajtván át menni, a vele szemközt jövő villamost sietett kikerülni, de ugyanakkor említett autóba ütközött, mely Herger könyvkereskedésétől körülbelül Mandl sütőmester boltjáig tolt. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy testén csak könnyebb sebesüléseket kapott. Az autó az elűtött tanítót felvette s a kórházba vitte, hol gondos ápolásban részesült.

Himnir. Schmausz Margit urleányt, Schmausz Endre nyug. főispán leányát eljegyezte Pacher Rudolf cs. és kir. százados az 51-ik gyalogezredben.

A Központi Kereskedelmi és Iparbank köztisztviselői törlesztéses kölcsönököt nyújt. Kölcsönben részesülhet minden nyugdíjképes állami, megyei és városi alkalmazott, aki javadal-

mazását közpénztárból huzza. A cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség tisztjei századosi rangfokozattól fölfelé nyerhetnek kölcsönököt. Bővebb, teljesen díjtalan felvilágosítással szolgál Molnár Oszkár, az Első magyar általános biztosítótársaság ujvidéki főnöke Vasember palota I. emelet.

Öngyilkos ügynök. Dr. Késmárky Béla tekintélyes zombori ügynök, megbízott-sági tag s a zombori önk. tűzoltóegylet elnöke e hó 3-án önkéntleg vetett véget életének. Az öngyilkosság híre nemcsak Zomborban, de megveszerte általános megdöbbenést, a legmélyebb részvételt keltette. nemcsak azért, mivel az elhunyt a társadalmi és közéletben vitt előkelő szerepében köztiszteletet vívott ki, de mert tragikusnak mondható az öngyilkosság indoka. Ugyanis Dr. Késmárky egy nappal előbb temette el raiongásig szeretett nejét, szül. Alföldy Flórá s a felesége hálála feletti végtelen fájdalom és elkeseredés adta kezébe a gyilkos fegyvert. Temetése e hó 5-én impozáns gőzszepompával s a nagy összekötötttestű Késmárky-Alföldy családok nagyszámu hozzátartozóinak, barátainak és ismerőseinek igen élénk részvétele mellett ment végbe.

Káptalani helynök. A kalocsai egyházmegye volt főpásztora, Csernoch János hercegprímás távoztával az érseki szék megüresedvén, annak ujbóli betöltéseig Kleiner Lajos c. püspök választotta meg egyhangulag káptalani helynöké, aki ezen nagy felelősséggel járó tisztelet, Városv Gyula érsek halála után, egyszer már viselte.

Millió s csőd. Singer és Hollaender szegedi kézműáru és szövet-nagykereskedő cég csődöt kért maga ellen, mit a törvényszék el is rendelt. A csődbe jutott cég passzívái meghaladják az egy milliót.

A mostoha apa sorsa. Vince Pál jó módú szeremlei gazda a napokban disznótoron kissé többet ivott és összeveszett mostohaafiával s feleségével. Hosszu szóváltás után felesége és mostohaafia idfogták éz a szobaa-tóhoz kötözték, majd kiabálására a fiu egy hasábfával verte mostohaatyját, azután otthagya A szomszédok találták meg más nap reggel és a bajai kórházba szállították, ahol haldoklik.

B. Bodrog vm. állategészségügye jan. 1-én. Lépfene: Gara, Óbecse, Csantavér, Boldogasszonyfalva; veszttség: Bácsszentiván, Bácsbokod, Gara, Nagybaracska, Pacsér Baja; takonykór és bőrféreg; Mélykut Palona; sertésorbánc: Bácsordas, Szeghegy, Topolya, Baja; sertésvész: Ujverbász, Péterréve, Sajkásszentiván, Bácsfeketehegy, Ujfutak, Órszállás, Zenta; Ujvidék 1—1, Mohol 2, Liliomos 3, Parrag 6. Bácsordas 7 udvar.

Fay valódi
sodeui ásványpaszttillája

a Taunus-hegységben levő Soden-fürdő
III. és XVIII. forrásból készül, a melyek

évszázadok óta
köhögés, rekedtség és gégehurut
ellen kitünően beváltak

Utánzatot utasítson vissza, Egy dodoz 1.25 korona.
Mindenütt kapható.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Leciferrin

Nélkülözhetetlen ideggyöngeségnél, bégyadtságnál, sápkórnál, vérgyöngeségnél és emésztési zavaroknál.

Lábadozóknak Leciferrin gyorsan visszaszerzi az elvesztett erőt. Gondos anya Leciferrint ad gyorsan növő leányának és fiának.

Ára K 4.—. Gyógyszertárban kapható. Főlerakat: Török József gyógysz., Budapest VI., Király-utca 12.

Hirdetmény.

A Ferenc-csatorna Részvény Társulat mérnöki hivatala ezennel közhírré teszi, hogy a Magyar Állam Vasutak, a Szabadka-zimonyi fővonalba eső verbázi vasutihidat átalakítja, és ez által a csatornán a közlekedés — előreláthatólag — február hó végéig el lesz zárva.

Zombor, 1913. évi január hó 7-én.

JOLÁNKAI VILMOS s. k.
főmérnök.

MEGHIVÓ.

A bulkeszi önségélyző szövetkezet t. tagjai az 1913. évi január hó 27-én délelőtt 9 órakor Kendel Henrik helyiségeiben megtartandó

XVI. évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

NAPIREND:

1. Elnök választása.
2. Jegyző és 3 jegyzőkönyvhiteltesítő választása.
3. Az igazgatóság és felügyelőtanács évi jelentése.
4. A mérleg megállapítása s a nyereség felosztásának jóváhagyása.
5. Vezérigazgató választása 3 évre.
6. Aligazgató " " "
7. 12 igazgatósági tag " " "
8. 4 " póttag " " "
9. 3 felügy. tanácsos " " "
10. 2 " póttag " " "
11. Prokurista " " "
12. Indítványok.

Az Igazgatóság.

Könyvelői állás

A magyar és német nyelvben jártas, a könyve ésben gyakorlatilag képzett és otthonos nő azonnali alkalmazást nyer. Bővebb felvilágosítást nyújt:

Gerich István nyomdatulajdonos.

8505/tk. 1913. sz.

Árverési hirdetmény.

Landsmann Adolf ujvidéki lakos végrehajtónak Popovics Ácza ujvidéki lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 292 kor. 50 fill. tökékövetelés, ennek 1912. évi október hó 1-től járó 5% kamatai, 59 kor. 30 fill. perbeli és végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 25 kor. 30 fill. és a még felmerülő költségek kielégítésé végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő az ujvidéki 2026. sz. betétben A. l. 1--2. sorsz. a. Popovics Ácza (nős Kiurszki Leoszavával) tulajdonául felvett 4530. és 4531. hrsz. r. ó. i. sz. jószágtestre 2215 kor.-bau ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltek.

Ezen árverés megtartására határidőül 1913. évi február hó 22-ik napjának d. u. 3 órája a kir. törvényszék árverési termébe tüzetik ki.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 1/2-én alól eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át vagyis 221 kor. 50 f. készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értekpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Ujvidék, 1912. évi december hó 2-án.

Vékey Zoltán
kir. törvényszéki bíró.

34991. sz.

Kig. 1912.

Faeladási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező erdő faállományának földfeletti fatömeget 1913. évi január hó 13-án a város gazdasági hivatalában megtartandó nyilvános szóbeli árverésen eladja.

Az eladó erdő összes területén 434 katasztrális hold, melyből tisztásra, utra stbire mintegy 122 katasztrális hold esik.

A faállomány igen csekély részben fiatal amerikai kóris és 16 éves fűz, legnagyobb része 16-22 éves tölgy.

Az erdő területe árvíz ellen meg van védve.

A faállomány a maga egészében, esetleg három részletben kerül eladásra.

Nyomatott »Guttenbergnyomda» Ujvidék.

A faállomány a hivatalos becslése szerint 50410 korona értékű.

Az árverési feltételekben megállapított bánatpénz az árverést vezető tisztviselő kezéhez az árverés megezdése előtt leteendő.

Ajánlattevők a városi közgyűlés döntéséig kötelezettségben maradnak.

A város közönsége fenntartja magának jogot, hogy az ajánlatok között a megállapított vételárra való tekintet nélkül szabadon választhasson esetleg azok egyikét se fogadja el.

Az árverési feltételek és hivatalos becslés a város gazdasági hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ujvidék szab. kir. város tanácsának 1913. évi január hó 6. napján tartott üléséből.

Dr. DEMETROVITS
kir. tanácsos polgármester.

Hat szobás legmodernebb lakás

összes mellékhelyiségekkel, fürdőszobával melegvíz fűtéssel, vízvezetékkel, minden komforttal az Orbán-féle villában azonnal is kiadó. — Bővebbet

MAYER JÓZSEFNÉL, Elite kávéház.

Paulani sör.

∴ Ép most érkezett Münchenből. ∴

Egy üveg Paulani Export sör á 40 fill.

Kapható: BAUER GYULA

sörnagykereskedőnél

UJVIDÉK, Uszpenszka-utca 5. szám.

Paulani sörfőzde részvénytársaság.

Salvator sörfőzde München.

Guttenbergnyomda

készít mindennemű nyomtatványokat, izléses kivitelben jutányos ár mellett